

K3b

CD/DVD írás KDE köntösben

A K3b egy linuxos CD/DVD-író alkalmazás. Segítségével készíthetünk adat-, videó- és zenei lemezeket, törölhetünk és másolhatunk lemezeket, képfájlokat készíthetünk ill. visszaírhatjuk ezeket. Összességében majd minden CD/DVD-lemezekkel kapcsolatos funkciót tartalmazó, könnyedén kezelhető alkalmazás.

Ismerkedés

A K3b CD/DVD-lemezek kezelésének esetenként kényelmetlen megoldására nyújt egy vizuálisan és funkcionáltságában kielégítően sokoldalú alternatívát. Hasonló alkalmazások Linux alatt pl. a *GnomeBaker* vagy a *NeroLinux* (utóbbi kereskedelmi forgalomban kapható). Linux operációs rendszer alatt futó, GPL licenzű, ingyenes és szabad szoftverről van szó, amely noha KDE grafikus megjelenítési könyvtárakra épül, bármilyen Linux-os grafikus asztali környezet alatt használható. A legtöbb disztribúcióban *k3b* név alatt minden csomagkezelőben megtalálható.

A K3b úgy épül fel, hogy már létező, funkcionalitásában bizonyított CD/DVD-kezelő parancssori alkalmazásokra épül, ezek funkcióit használja fel a lemezek készítésében, másolásában, stb. Természetesen ezek használatáról, paraméterezéséről nem kell semmit sem tudnia a felhasználónak, mert a K3b egy olyan felhasználói felület mögé rejtje ezeket,

1. ábra A K3b felülete indítás után

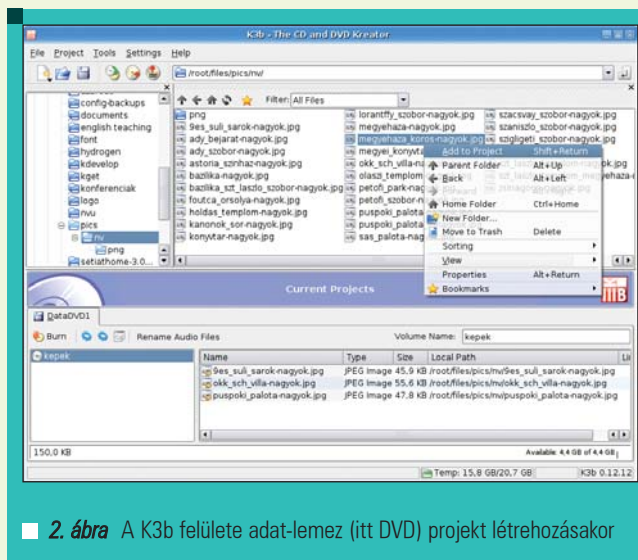
amely könnyűvé teszi különféle lemez-kezelési projektek létrehozását és folyamatos grafikus visszajelzést biztosít az írási/másolási/stb. Folyamatokról. Ezek az alkalmazások, amelyek a **K3b** mögött a tényleges munkát végzik, a következők:

- cdrecord**: audio/adat CD-k,
- cdrecord** (**cdrecord**, **mkisofs**, **readcd**): CD/CDRW írás
- dvd+rw-format**, **growisofs**, **libdvdcss**: DVD-k, DVD+[-] R(W)-k kezelése
- normalize**: audio hangerő normalizálás
- sox**: audió konverziók
- transcode** (ill. **tccat**, **tcdecode**, **tcextract**, **tcprobe**, **tcscan**): videóformátum-átkódolások
- vdcbuild**, **vdcrip**: (S)VCD készítés

Ahhoz, hogy a **K3b** menüiben elérhető összes funkció működjön és minden funkciót használni tudjunk, ezeknek az alkalmazásoknak elérhetőnek kell lenniük rendszerünkön. A **K3b** telepítésekor csak a legszükségesebb csomagok települnek fel (ezek leginkább zeneformátum-kezelő könyvtárak), a többit nekünk kell utólag telepítenünk. Ez nem jelenthet gondot, mivel gyakorlatilag minden disztribúcióban megtalálható alkalmazásokról van szó. A **K3b** teljes képességlistája igen hosszú. Minden elemére nem is térünk ki, a fontosabb funkciókra fogunk koncentrálni, szót ejtve a kisebb, de sokszor ugyanolyan fontos elemekről is.

Beállítások

Első indításkor a **K3b Setup** dialógusával találkozunk (a későbbiekben

■ 2. ábra A K3b felülete adat-lemez (itt DVD) projekt létrehozásakor

a **Settings->K3b Setup** menüpontban találhatjuk). Itt azt állíthatjuk be, hogy milyen felhasználói csoportok kapjanak CD/DVD-írási jogosultságot, illetve azokat a könyvtárakat, ahol a **K3b** keresse a fentebb említett alkalmazásokat. A könyvtárak megadása után ezeket a **K3b** automatikusan megtalálja és többet nem is kell ezekkel foglalkoznunk.

A **K3b** alapértelmezett felülete az 1. ábrán látható. További beállításokat az alkalmazás elindítása után a **Settings->Configure K3b** menüpontban eszközölhetünk. Itt beállíthatunk alkalmazás-témákat (a **K3b** felületének külalakja), visszajelzés-hangokat (pl. az írási folyamat végéről, hibákról, stb.), átmeneti könyvtárakat, **CDDb** információkat (ahonnan audio CD-k esetén automatikusan letölthetők a lemez/sáv-információk).

Adatlemezek (CD/DVD) készítése

Adatlemezeket, amelyek az általunk összeállított fájlok gyűjteményéből áll össze, a **New Data CD/DVD**

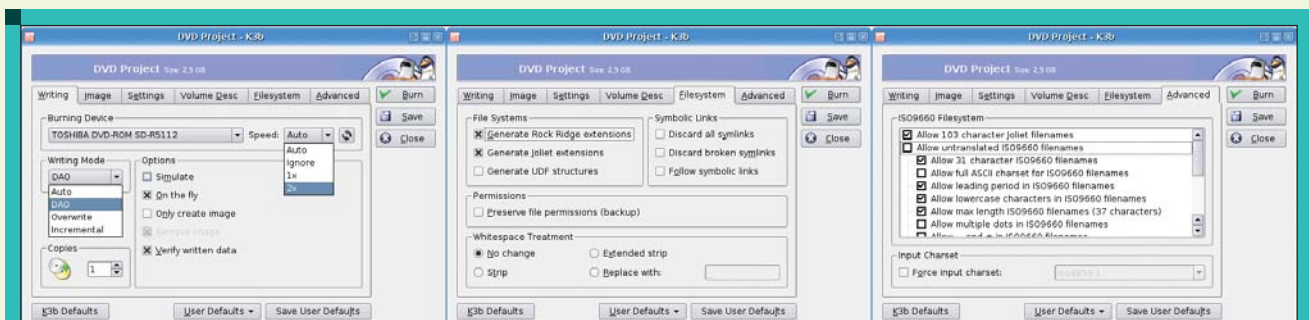
Project kiválasztásával hozhatunk létre (fájl menüben, vagy az eszköztáron). Ilyenkor a **K3b** felülete a 2. ábrán láthatóra változik. Könnyen megkereshetjük a lemezre mentendő fájljainkat, és hozzáadhatjuk a lemez fájl-listájához. Az ablak státuszsorában folyamatosan láthatjuk mennyi helyünk van még a készülő lemezen. A lemez tartalmának összeállítását a **Burn (Project->Burn)** menüpont, az eszköztár **Burn** eleme, vagy **CTRL-B** lenyomásával indítja a lemez megrá-

sát. Ekkor, az írás megkezdése előtt az írás számos paraméterét beállíthatjuk (3. ábra). Ahhoz hogy jogosultságok megmaradhassanak és **Windows** operációs rendszereken is olvashatók legyenek a lemezek a **Rock ridge** és a **Joliet** kiterjesztéseket kell alkalmaznunk, ezen kívül számos paraméterhez férhetünk hozzá az **Advanced** fülön.

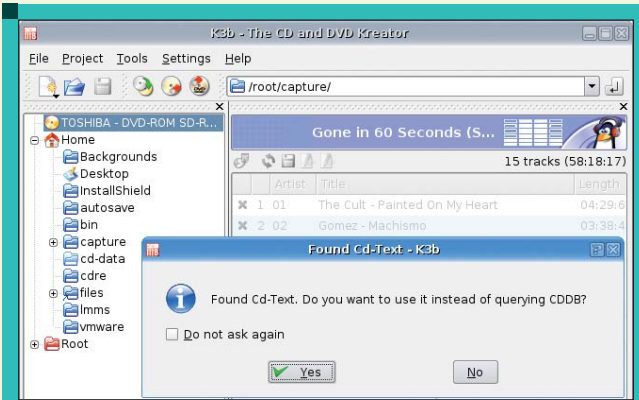
Természetesen újraírható lemezek törlésére/formázására is van lehetőségünk, a **Tools->Erase CD-RW** ill. **Tools->Format DVD+/-RW** menüpontokban.

Audio CD-k készítése és rip-elése

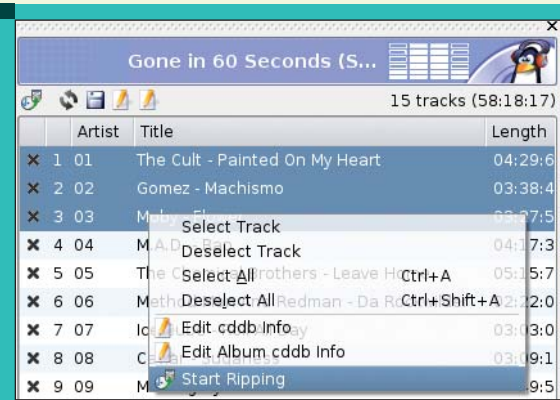
Audió CD-ket a következőképpen **rip**-elhetünk, azaz készíthetünk az audió lemez sávjairól mentéseket különféle fájlformátumokba. Helyezzük az audió CD-t a meghajtóba, majd a **K3b**-ben kattintsunk a meghajtóra, amelyikben a lemez található. A **K3b** felismeri a lemezt, és ha talál a lemezen **CD Text**-es sávleírásokat, akkor felajánlja, hogy azt használjuk vagy kérdezzük

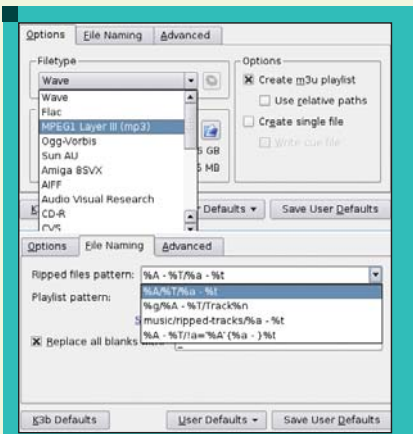
■ 3. ábra Írás paramétereinek beállítása

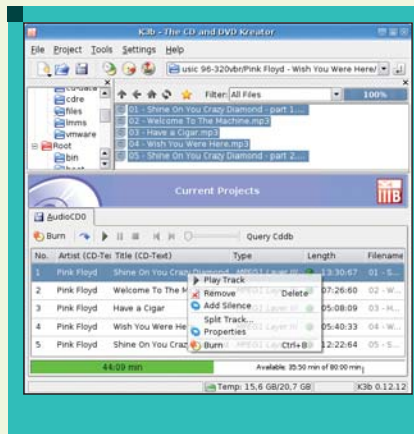
4. ábra Audió CD rip-elésre készülve

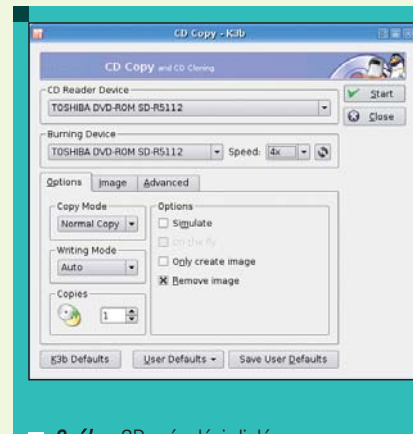
5. ábra Sávok mentése

6. ábra Audió-sáv mentések paramétereit

7. ábra Audió CD készítése zenefájlokból

8. ábra CD másolási dialógusa (Tools.->Copy CD)

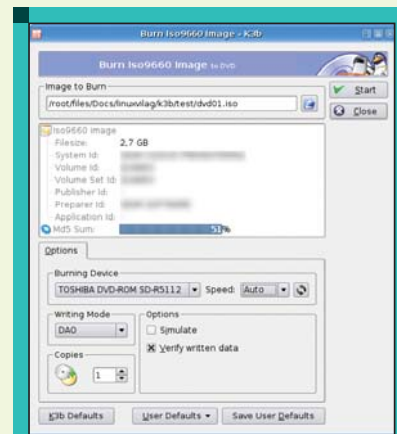
le a *CDDb* adatbázisból a lemez sáadatait (4. ábra). Ha nincs *CD Text* információ, akkor is felkínálja a *CDDb*-s letöltést, ami természetesen opcionális.

Az egyes sáv-címekre kattintva helyben szerkeszthetjük azokat. Majd kiválasztva sávokat, jobb klikkel elkezdhetjük a *rip*-elést (5. ábra). Ekkor a *rip*-elési paraméterek ablaka ugrik elő, ahol a létrehozandó hangfájlok formátumát, másrészt a mentési nevet, útvonalat, *playlist* létrehozást állíthatjuk be (6. ábra).

Audió *CD*-k készítése is hasonlóan egyszerű. A *File->New Project->New Audio CD Project* kiválasztása után megkeressük az audió *CD*-re mentendő zenefájlokat és egyszerűen behúzzuk a projektbe (az ablak alsó része, 7. ábra). A *Burn* kiválasztásakor beállíthatunk még néhány paramétert (pl. *CD Text*.es sávleírásokat adhatunk meg, sebességet állíthatunk be, stb.) és megírhatjuk a lemezt.

Videólemezek készítése videófájlokból

Első lépésként hozzunk létre egy *New Video CD Project*-et. Ezután az audió *CD*-hez hasonlóan csak be kell húznunk a kiválasztott videófájlokat a projektbe. *VCD* esetén *MPEG1*, *SVCD* esetén *MPEG2* formátumú videókat adhatunk hozzá a projekthez. Ha a videóink nem ebben a formátumban vannak, akkor át kell konvertálnunk. Sajnos maga a *K3b* nem végzi el ezt a konverziót helyettünk, de ezt könnyen orvosolhatjuk. Ha tegyük fel van egy valamilyen formátumú *.avi* videónk, amiből *VCD*-t szeretnénk készíteni, akkor parancssorban adjuk ki a következő parancsot: `ffmpeg -i videónév.avi -target vcd videónév.mpg`, majd az elkészült fájl húzzuk be a projektbe *K3b*-ben. *SVCD* esetén *MPEG2*-be kell konvertálnunk, ekkor a szükséges parancs: `ffmpeg -i videónév.avi -target svcd videónév.mpg`, majd az elkészült fájl adjuk hozzá a projekthez *K3b*-ben. Ezután a *Burn* kiválasztásával rövidesen szabványos (*S*)*VCD* lemezhez jutunk.

9. ábra Képfájl megnyitása lemeze íráshoz

DVD videólemezek készítésekor a *K3b* a *DVD* lemez *AUDIO_TS* és *VIDEO_TS* könyvtáraiba behúzott fájlokat kiírja a lemeze. Ha nem *MPEG2 VOB* fájlokat adunk hozzá, akkor viszont nem jutunk szabványos, lejátszható *DVD*-hez. Ezért *DVD* videólemezek létrehozásához vagy kézzel elkészítjük a szükséges videófájlokat, vagy a *DvdSyler*-hez hasonló alkal-

mazásokkal összeállítunk egy teljes DVD videó-lemezt, menükkal, hangokkal, stb. majd az elkészült DVD képfájlt *K3b*-vel ráírjuk egy lemezre.

Lemezek másolása, képfájlok készítése és írása

Ha lemezeket szeretnénk másolni, akár CD akár DVD esetén, a *Tools* menü *Copy CD/DVD* pontját kell választanunk. Ekkor a 8. ábrához hasonló dialógus jelenik meg, ahol az átmeneti könyvtár, a forrás és a cél kiválasztása után már indulhat is a másolás.

DVD-k másolása esetén ugyanez történik. Videó DVD-k esetén a *K3b* nem végez átkódolást a videóban, ezért csak ugyanakkora lemezre tudunk másolni.

Ha videó DVD-ről másolatot szeretnénk készíteni, akkor vagy az előbbi módon másoljuk, vagy lemezre másoljuk a DVD tartalmát majd a *Tools*-> *Encode Video* menüpontot használva .avi formátumba kódolhatjuk át a lementett videót.

Ha nem másik lemezre akarunk másolatot készíteni, hanem csak egy képfájlt (*image*-et) szeretnénk létrehozni a CD/DVD lemezről, ennek a menete

csupán abban tér el *rip*-elési ill. másolási műveletektől, hogy a *Burn* kiválasztásakor a paraméterablakban ki kell választanunk az *Only Create Image* opciót.

Ha elkészült vagy kézzel létrehozott (*mkisofs*, *growisofs*), vagy *K3b*-vel (vagy bármilyen más alkalmazással, pl. *DvdStyler*) létrehozott képfájlokat szeretnénk lemezre írni, akkor azt a *Tools*->*Burn CD/DVD Image* menüponttal tehetjük meg.

Végszó

Összességében a *K3b*-ről elmondható, hogy sikere abban rejlik, hogy az amúgy grafikus felület nélkül is elérhető – de általában körülményes, hosszadalmas, vagy csak egyszerűen kényelmetlen – CD/DVD-írással kapcsolatos eszközök használatához egy olyan könnyen kezelhető, letisztult, egyszerű és mégis nagy tudású grafikus felületet biztosít, amely nagyban megkönnyíti és kényelmesebbé teszi a CD/DVD írással kapcsolatos feladatokat. Teszi ezt úgy, hogy egyes kereskedelmi forgalomban kapható hasonló tudású alkalmazást is maga mögött hagy átláthatóságban, kezel-

hetőségben, egyszerűségben, mindent szabad, nyílt forrású szoftverként. Reméljük sikerült az olvasók érdeklődését legalább egy próba erejéig felkeltenünk. A *K3b*-vel kapcsolatos hírekre, további fejlesztésekre, dokumentációkra található a *K3b* honlapján.

Kovács Levente
(leventek@gmail.com)

26 éves informatikus- és villamosmérnök.

Évek óta használ különféle Linux disztribúciókat. Fontosnak tartja a nyílt forrású szoftverek és fejlesztés előnyeinek megismertetését az emberekkel.

KAPCSOLÓDÓ CÍMEK

- ➔ www.k3b.org
- ➔ k3b.plainblack.com/about
- ➔ dvdstyler.sourceforge.net

Értékeld a Linuxvilág cikkeit!

Mostantól lehetőség van rá, hogy pontszámmal értékeld a Linuxvilágban megjelent cikkeket. Minden szám tartalomjegyzékében az adott cikk dobozában megjelölheted, hogy milyen osztályzatot adsz rá 1-től 5-ig. Emellett a cikkek összesítő oldalán is lehetőség van a cikkek értékelésére.

Egyszerre több cikket is értékelhetsz: jelöld meg, hogy milyen osztályzatot adsz a cikkeknek és kattints az oldal tetején vagy alján található „Pontozás” gombra.

Ha bővebben kívánod véleményezni a cikket, kérjük írd meg a hozzászólásokban.

Reméljük sokan fognak élni a lehetőséggel és ezáltal hasznos visszajelzést kapunk arról, hogy mely cikkek/témák a legnépszerűbbek. Az osztályzatok alapján hamarosan megjelentetünk egy folyamatosan frissülő toplistát is.

Segítséged előre is köszönjük!
A Linuxvilág csapata